

HELSE OG OMSORG MODUL: 37 - 46 TIMER (21 - 30 timer fordelt på 5 dager og 16 timer egenarbeid)

Innledning

Styrken i CA-ME Studiet er den/de praktiske tilnærmingen, oppgavene og øvelsene. Moduler handler om å introdusere en forståelse av de kulturelle komponentene i omsorg og oppmuntre deltakerne/studentene til å reflektere over egen praksis. Dette er refleksjon på et nivå som deltakerne kanskje ikke tidligere har oppnådd. Formålet er å utvikle en holdningsendring i forhold de menneskene de yter omsorg overfor, ved å vektlegge relevansen og gyldigheten av individuell omsorg – å sette den enkelte eldre/pleietrengende i sentrum. Dette betyr at modulene ikke har en verktøykasse med ”ferdige løsninger.” De tar heller sikte på å bygge opp bevissthet om hvordan deltakerne/studentene kan øke sin kunnskap og forståelse av holdningene og forventningene hos menneskene de skal yte omsorg. Dette er generelt viktig i all omsorg, her fokuserer vi på hva det innebærer i forhold til omsorg og pleie i forhold den spesielle etniske og kulturelle bakgrunnen til den enkelte.

Deltakerne i programmet, enten de studerer eller er i arbeid, bør ha praktisk erfaring eller være i kontakt med eldre mennesker som trenger omsorg. Målet er å bevisstgjøre deltakerne/studentene i forhold til sin egen kulturelle påvirkning. Nøkkelelementer i arbeidsbøkene er øvelsene og selvstudiene, som ofte inkluderer intervjuer og refleksjoner. Disse bør ofte være gjort i forkant undervisningen. Undervisning / seminarøker, må derfor være planlagt slik at deltakerne kan forberede de aktuelle elementene på forhånd.

Lærer/veileder kan følge oppgavene/henvisningene i arbeidsboken som det vises til i kolonnen ”Metode” og i lærerveiledningen. Samlingene fokuserer på relevante kulturelle faktorer som må vurderes i sammenheng med studentenes egne erfaringer og til slutt overføres til deres eget arbeid gjennom den endelige handlingsplanen. Handlingsplanen er et sentralt element i modulen og bør derfor understrekes av lærer/veileder innledningsvis, slik at deltakerne oppmuntres til å samle ideer for deres handlingsplan helt fra starten av studiet/kurset.

Hvis dette ikke er mulig, og undervisningen må utføres som sammenhengende dager, vil arbeidsboka være et nyttig grunnlag for lærer/veileder og kan brukes av studenter parallelt for forberedelse og gjennomføring av modulen.

Som lærer/veileder kan du også bruke ditt eget materiale for å oppmuntre til diskusjon eller rollespill. I vedlegget, under overskriften materiell/arbeidsbok finner du noen nummererte forslag til klasseromsaktiviteter.

NB:

Materiellet kan benyttes fritt til bruk i undervisning og opplæring, under forutsetning av henvisning til CA-ME prosjektet. Materiellet er ikke tillatt brukt i kommersiell virksomhet med mindre dette er avtalt. Brudd på dette vil bli anmeldt iht. Åndsverksloven.

HELSE OG OMSORG Dag 1: Individuell omsorg i en flerkulturell sammenheng: Mål og resultater.

Denne økten går på nytt gjennom prinsipper for kultursensitiv omsorg med nå med fokus på til omsorgspraksis. Den fortsetter å understreke betydningen av at deltakerne/studentene er bevisst på den kulturelle innflytelsen de selv er påvirket av. Innfører begrepet individuell (personsentrert) omsorg og sammen med deltakerne/elevne utforsker den hvordan den kulturelle kompetansen de har diskutert i kjernemodulen kan bringes inn i deres egen omsorgspraksis. Fokus for denne økten vil være forståelse for hva omsorg betyr, viktigheten av den enkelte eldres biografi/livshistorie og den betydningen det å være på pleiehjem eller være avhengig av hjemmebasert omsorg kan ha på den eldres liv. På slutten av økten skal deltakerne/studentene forstå prinsippene for individuell (personsentrert) omsorg og være klar til å bruke dem i en oppgave som går ut på å utarbeide biografien til en eldre person.

	Forslag	INNHOLD	Forslag til metode	Materiell	Tid
	DAG 1	IDIVIDUELL OMSORG i en flerkulturell sammenheng: Prinsipper og praksis	DAG 1: DEL 1A-1F: 4.5 timers undervisning		
1A	Gjennomgang	<p>Introduksjon Presentasjon av CA-ME prosjektet</p> <p>Tilbakeblikk på hva en lærte i kjernemodulen og deltakernes egen handlingsplan</p> <p>Gjenta to viktige verdier fra kjernemodulen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fokus på bruk av individuelle erfaringer som grunnlag for læring • Konfidensialitet: Det som blir sagt i gruppen eller skrevet i oppgaver forblir i gruppen. <p>Handlingsplanen - vurder definisjon og formål med handlingsplanen og understrek betydningen den har gjennom hele modulen</p> <p>Forventninger om modulen - Hva håper studentene å oppnå?</p> <p>MERK: Noen studenter har kanskje ikke fullført Kjernemodulen i forkant av denne modulen. Kursleder må oppsummere innholdet i Kjernemodulen, understrek de viktigste verdiene og viktigheten av Handlingsplanen. Kursleder kan benytte denne muligheten til å lese definisjonen og bruken av en handlingsplan.</p>	Gruppediskusjon		45 min

	Forslag	INNHOLD	Forslag til metode	Materiell	Tid
1B	Hva mener vi med omsorg?	<p>Kjernemodulen utforsket begrepene etnisitet og kultur - hva annet er involvert i "omsorg"?</p> <p>Se arbeidsbokas del 1.1. Kursleder bør drøfte forholdet mellom en bruker og en "profesjonell omsorgsperson".</p> <p>Hvordan kan du omsette den kulturelle kompetanse dere diskuterte i kjernemodulen til godt omsorgsarbeid? (Oppgave 1.1.a i arbeidsboka.)</p> <p>Sammenlign standard/praksis på din arbeidsplass (eller praksisplass) med det du har diskutert – og dine egne forventninger.</p> <p>Hva ville være viktig for deg dersom du eller dine foreldre skulle flytte til et pleiehjem? (Oppgave 1b)</p> <p>Hvis du tenker på en person fra en annen kultur, hva annet kan være viktig?</p> <p>Se Fokusgruppediagrammet (Arbeidsbokas punkt 1.4 etter oppgave 1.4.b). Deltakerne bør lese avsnittet som dreier seg om omsorg. (Bruk 5 minutter til selvstudium og 15 minutter til diskusjon)</p>	GRUPPEDISKUSJON	<p>Del 1.1</p> <p>Oppgave 1.1.a</p> <p>1.1</p> <p>Del 1.4</p>	1 time
1C	Kultursensitiv omsorg	<p>Prinsipper for individuell (personsentrert) omsorg</p> <p>Eksempler på spørsmål som kan oppstå i tilknytning til kultursensitiv omsorg</p> <ul style="list-style-type: none"> • Religion • Familie • Personlig og intim pleie • Mat • Død og dødsleie 	<p>PRESENTASJON/ FORELESNING</p> <p>Her kan studentene ev presentere materiale fra sin arbeidsbok</p> <p>NB: Disse eksemplene vil bli fulgt opp mer detaljert dag 2 og 3</p>	<p>Del 1.2</p> <p>Oppgave 1.2.a</p> <p>[1]</p>	30 min

	Forslag	INNHOLD	Forslag til metode	Materiell	Tid
1D	Kulturelle holdninger og normer	<p>Hva er et pleiehjem – og hvorfor kommer mennesker på pleiehjem? (Oppgave 1.3.a og 1.3.b)</p> <p>Pleiehjemmet som det aller siste trinnet i livsløpet/ den individuelle biografien /livshistorien?</p> <p>Holdninger i forhold til omsorg for de eldre generasjonene – og holdninger i forhold til det å være på et pleiehjem.</p> <p>Holdninger blant andre beboere overfor mennesker med minoritetsbakgrunn</p>	GRUPPEDISKUSJON	<p>Del 1.3 og 1.4</p> <p>Oppgave</p> <p>1.3.a</p> <p>1.3.b</p> <p>[2]</p>	30 min
1E	Integrering	<p>Hvordan kan eldre med minoritetsbakgrunn bli integrert i sykehjemsmiljøet? (Oppgave 1.4.a)</p> <p>Betydningen av velkomst og introduksjon (bruk feedback/ notater fra fokusgruppene – del 1.4)</p> <p>Biografier</p> <p>Presenter en kort biografi av en enkelte eldre i omsorg – be deltakerne om å tenke gjennom hvordan de kan forbedre denne personens liv. (Ideer - konkrete forslag)</p>	GRUPPEDISKUSJON	<p>Oppgave</p> <p>1.4.a</p> <p>1.4.b</p> <p>[3]</p> <p>[4]</p>	45 min
1F	Hva har vi lært?	<p>Evaluering av dagen</p> <p>Bruk nøkkelpunktene fra Arbeidsboka (1.7)</p>	GRUPPEDISKUSJON	Del 1.7	30 min
EA 1	Egenarbeid	<p>Deltakerne skal utarbeide en biografi over en eldre person med etnisk minoritetsbakgrunn.</p> <p>Velg et eksempel fra den enkeltes kultur (se punktene under 1C ovenfor). Bruk litteraturhenvisninger/ressurser på Internett web materialet og forbered en kort presentasjon.</p>	<p>PRESENTASJON</p> <p>og</p> <p>EGENARBEID</p>	<p>Del 1.5</p> <p>[5]</p>	4 timer

HELSE OG OMSORG Dag 2: Kulturelle normer og tradisjoner: Mål og resultat

Denne økten undersøker nærmere noen av de konkrete problemene som oppstår når man skal yte kultursensitiv omsorg. Hvis det er mulig, bør man inkludere eksterne bidragsytere som kan lede diskusjoner om viktige spørsmål som er påvirket av kulturell bakgrunn, slik som religion, familie, personlig og intim pleie og død og dødsleie. På slutten av økten skal deltakerne ha fått en dypere forståelse av hvordan kulturelle tradisjoner påvirke den enkelte eldre. Dette vil de ta med videre i egenarbeidet der de vil bli bedt om å undersøke et bestemt aspekt av omsorg i sammenheng med 2 eller 3 ulike kulturelle tradisjoner.

	FORSLAG	INNHold	FORSLAG TIL METODE	MATERIELL	VARIGHET
	DAG 2	KULTURELLE NORMER OG TRADISJONER	DAG 2: DEL 2A-2G: 4 TIMER UNDERVISNING		
2A	Gjennomgang	Deltakerne presenterer fra hjemmoppgaven – en persons individuelle kulturelle biografi.	Presentasjoner fra deltakerne		1 time
2B	Kultursensitiv omsorg	<p>Detaljert utforskning av spørsmål som reises i tilknytning til kultursensitiv omsorg med særlig fokus på betydningen av disse i et omsorgsmiljø</p> <ul style="list-style-type: none"> • Religion • Familie • Personlig og intim pleie • Mat (Dag 3) • Død og dødsleie <p>Presentasjonen bør ideelt sett legges fram av en av studentene</p> <p>Repetisjon av problemstillinger rundt kommunikasjon: verbal/non verbal (kroppsspråk)</p>	<p>Forelesning/ presentasjon</p> <p>Gruppediskusjon</p>	[6]	30 min
2C	Religion	Eksempler på 1 eller 2 religiøse tradisjoner og hva de medfører/innbærer	PRESENTASJON AV GJESTEFORLESER		der en kombine rer disse

	FORSLAG	INNHold	FORSLAG TIL METODE	MATERIELL	VARIGHET
2D	Familie	Holdninger i forhold til omsorg for eldre generasjoner og holdninger til å være på pleiehjem. Kontakt med familie. Oppgave 2.2.a	GRUPPEDISKUSJON Mulighet for å invitere gjesteinnleder fra minoritetssamfunn/livssynssamfunn /organisasjon etc.	Oppgave 2.2.a	
2E	Personlig og intim omsorg	Spørsmål i tilknytning til kjønn og kultur som vil ha innflytelse i forhold til å gi personlig pleie Verdighet og personvern - hvordan kan dette bli respektert og opprettholdt?	Ekskursjon til kappell/stillerom i et pleiehjem og diskusjon rundt ulike tradisjoner	Oppgave 2.3.a som gruppeoppgave	
2F	Død og dødsleie	Ulike tradisjoner og skikker			
2G	Hva har vi lært?	Evaluering av dagen	GRUPPEDISKUSJON	Del 2.6	30 min
EA2	Egenarbeid	Deltakerne blir tildelt/velger en bestemt sak (fra listen i 2B ovenfor) der de skal undersøke i forhold til 2 eller 3 forskjellige kulturer. De bør spesielt vurdere hvordan deres arbeidsplass (pleiehjem eller hjemmebaserte tjenester) kan imøtekomme kulturelle og religiøse tradisjoner Pass på at fordelingen av spørsmålene dekker et bredt spekter i deltakergruppen som helhet.	FORBEREDE PRESENTASJON Intervju beboere/brukere, slektninger eller kolleger. Bruk Internett dersom det er tilgjengelig.	Del 2.5	4 timer

	FORSLAG	INNHOLD	FORSLAG TIL METODE	MATERIELL	VARIGHET
	Til dag 3	<p>Dag 3 fokuserer på mat. Det foreslås at deltakerne tar med seg mat som er typisk for sin kultur for å dele med de andre deltakerne på slutten av dag 3.</p> <p>Minn deltakerne på å planlegge med kjøkkenpersonalet på arbeidsplassen dersom de trenger tilgang til kjøkken, plass eller utstyr.</p>	<p>Forberede presentasjon eller måltid som skal serveres til beboere / studenter. Bruk kokebøker/internett for å finne oppskrifter eller egne erfaringer fra hjem eller arbeidsplass.</p>		

HELSE OG OMSORG - Dag 3: Mat og kulturelle tradisjoner: Mål og resultater

Mange studenter og ansatte vil bli involvert i å servere mat, og måltidene er viktige perioder av dagen i pleiemiljøer. I denne økten undersøker vi mattradisjoner i både et ernæringsperspektiv (fysisk helse) og i forhold til trivsel (psykologisk og emosjonell helse). Betydningen av migrasjon i forhold til mat vil også bli vurdert. På slutten av økten skal deltakerne ha økt forståelse for den kulturelle betydningen av mat og det sterke forholdet mellom høytider og deres mattradisjoner.

På slutten av dag 2 ble deltakerne invitert til å ta med seg en typisk matrett fra sin egne kultur for dele denne med de andre studentene på slutten av denne økten.

	FORSLAG	INNHold	FORSLAG TIL METODE	Materiell	VARIG-HET
	DAG 3	MAT OG KULTURELLE TRADISJONER	DAG 3: DEL 3A-3E: 4 TIMERS UNDERVISNING		
3A	Gjennomgang	Tilbakemelding fra egenarbeidet om ulike kulturers holdninger til aspekter av omsorg	KORTE PRESENTASJONER FRA DELTAKERNE		1 time
3B	Mat og kultur Kunnskap om hvordan noen mattradisjoner har sin opprinnelse i religion	Betydningen av mat for den fysiske (ernæring) og psykologiske (trivsel) helsen til eldre mennesker Innledning med <u>eksempler</u> fra ulike religioner og tradisjoner. Vite hvor og hvordan du kan finne mer informasjon (f.eks. nettsteder)	PRESENTASJON GRUPPEDISKUSJON Eksternt innslag, f.eks. fra trossamfunn eller spesialist? (som religionshistoriker, antropolog etc) eller ressursperson fra arbeidsplass	Del 3 [7]	1 time
3C	Mat og migrasjon	Vaner og matpreferanser. Endringer i matpreferanser og vaner gjennom migrasjon. Se oppgave 3.2 b for å få ideer til tilnærminer til dette emnet.	Kort introduksjon med eksempler Gruppediskusjon for erfaringsutveksling	Oppgave 3.2.b	30 min

	FORSLAG	INNHold	FORSLAG TIL METODE	Materiell	VARIG- HET
3D	Praktiske konsekvenser (implikasjoner)	<p>Kunne identifisere matvaner og mattradisjoner mellom ulike grupper uten å lage stereotyper</p> <p>Eksempler på grunnleggende matvarer for ulike grupper (ikke bare "festmat")</p> <p>Hvordan tradisjonsmat som kan være usunn kan bli tilberedt på en sunnere måte</p> <p>Samarbeid med familier (mht å ta med mat).</p> <p>Dele et måltid/fellesskap - med andre brukere – og med besøkende</p> <p>Kulturelle forventninger i tilknytning til matservering</p>	<p>PRESENTASJON</p> <p>GRUPPEDISKUSJON</p> <p>Praktiske forslag Eksempler på god praksis Næringsverdier</p>	<p>Oppgave 3.1.a</p> <p>3.2.a</p> <p>Case-oppgaver i del 3.3 og 3.4</p>	1 time
3E	Hva har vi lært?	Evaluering av dagen	GRUPPE DISKUSJON	Del 3.6	30 min
SS3	Egenarbeid	<p>Kosthold og helse - å forsterke (konsolidere) det en har lært om mat og ernæring og knytte det til helse (Dag 4)</p> <p>Deltakerne kan velge mellom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Diabetes: Undersøke om omsorg og ernæring for diabetikere og implikasjoner i forhold til kulturelle matpreferanser 2. Demens: undersøke hvordan demens kan påvirke en eldre persons evne til å overholde kulturelle mattradisjoner og konsekvensene av å måtte hjelpe folk å spise 	EGENARBEID	Del 3.5	4 timer

På slutten av denne økten har deltakerne et måltid sammen, ev sammen med en større gruppe på et pleiehjem.

HELSE OG OMSORG Dag 4: Helsetilstander : Mål og resultat

	FORSLAG	INNHOOLD	FORSLAG TIL METODE	Materiell	VARIG- HET
	DAG 4	HELSESTILSTAND	DAG 4: DEL 4A-4E: 4 TIMERS UNDERVISNING		
4A	Gjennomgang	<p>Tilbakeblikk på egenarbeidet om kosthold og helse</p> <p>Kursleder bør introdusere ulike kulturelle holdninger i forhold til helse og sykdom. Virkningen av sykdom i forhold til å kunne uttrykke seg og implikasjonene for en eldre person som skal kunne forklare sine kulturelle behov og valg.</p> <p>Deltakerne kan bli bedt om å forberede Oppgave 4.1.a i forkant av denne økten.</p>	DELTAKER- PRESENTASJONER	<p>Del 4.1</p> <p>Oppgave</p> <p>4.1.a</p> <p>4.1.b</p> <p>4.1.c</p>	1 time
4B	Mental helse	<p>Introduksjon til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Demens • Depresjon <p>Kulturelle utløsere for demens eller depresjon og kulturell respons. Forskjeller og likheter i holdninger til psykisk sykdom.</p> <p>Bruk oppgavene 4.3.a, 4.3.b og 4.3.c og del gruppen inn i 3 undergrupper for diskusjon og tilbakemelding</p> <p>Hvordan føles det? Utforskning av hvilke effekter psykisk helse kan ha i forhold til individuell atferd, humør etc.</p> <p>Konsekvenser når man skal yte omsorg.</p>	<p>Presentasjon (Powerpoint, lysark)</p> <p>Rollespill</p> <p>Gruppediskusjon</p>	<p>Oppgave</p> <p>4.3.a</p> <p>4.3.b</p> <p>4.3.c</p> <p>[8]</p>	45 min

	FORSLAG	INNHold	FORSLAG TIL METODE	Materiell	VARIG- HET
4C	Kroniske sykdommer	<p>Introduksjon til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diabetes • Hjertesykdommer • Artritt • Kols <p>Hvilken virkning har en kronisk sykdom på en eldre person? Tilbakemeldinger fra gruppediskusjonen for å lage en liste over viktigste følger/effekter.</p>	<p>Presentasjon (Powerpoint, lysark)</p> <p>Gruppediskusjon Del gruppen inn i undergrupper som vurderer ulike tilstander (bruk oppgave 4.4.b)</p>	<p>Oppgave</p> <p>4.1.a 4.1.b 4.4.b</p>	45 min
4D	Fall	<p>Introduksjon til fall og hvor utbredt dette er</p> <p>Hva er risikoen og årsaker til fall og hvilken innvirkning har de? Hvordan kan man redusere risikoene?</p>	<p>Presentasjon (Powerpoint, lysark)</p> <p>Gruppediskusjon</p>	<p>Oppgave</p> <p>4.5.a</p>	45 min
4E	Konsekvenser for pleie	<p>Hvordan skal omsorgsarbeidere møte mennesker med kroniske sykdomstilstander?</p> <p>Diskusjonen bør dekke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å hjelpe folk å opprettholde så mye selvstendighet som mulig • Holdning overfor familier, og hvordan samarbeide med dem 	Gruppediskusjon		45 min
4F	Hva har vi lært?	<p>Evaluerings av dagen</p> <p>Nøkkelpunkt 4.7</p>	GRUPPEDISKUSJON	Del 4.7	30 min
EA 4	Egenarbeid	<p>Finn ut om oppfatninger av helse og sykdom i to kulturer. Se spesielt på den kulturelle praksisen eller synet på mosjon, røyking og det å ta medisiner og hvordan dette kan påvirke hvordan den eldre personen vil håndtere sin sykdom. Enhver håndtering av kronisk sykdom vil alltid kreve en endring i disse livsstilsfaktorene.</p>			4 timer

	FORSLAG	INNHold	FORSLAG TIL METODE	Materiell	VARIG- HET
EA	Egenarbeid	<p>Deltakerne snakker med 1 eller 2 voksne med etniske minoritetsbakgrunn for å be dem om hvordan det er å være en eldre person i dagens samfunn. De skal ta opp de viktigste sakene inkludert: religion, familie, mat, personlig pleie og død og dødsleie. De skal sammenligne dette med hva de finner ut fra andre kilder - bøker, Internett / slektninger/ kolleger med samme bakgrunn og vurdere hvor godt dette stemmer med hva den eldre selv sier.</p> <p>Denne oppgaven vil utvide fokuset ytterligere i forhold til å lytte og å vurdere den enkeltes behov.</p>	EGENARBEID OG ARBEIDSBOK	Del 4	4 timer

HELSE OG OMSORG Dag 5: Kulturell kompetanse: Mål og resultater

Denne økten trekker sammen læringen i hele modulen og integrerer læring fra kjernemodulen, særlig i forhold til kommunikasjon og lytting. Studentene vil bli oppfordret til å reflektere over hva de har lært og hvordan det påvirker deres situasjon som arbeidstakere eller potensielle arbeidstakere i pleiemiljøet. De skal også vurdere hva de vil endre på i praksis som følge av kurset. På slutten av økten får studentene mulighet til å skrive ned sine refleksjoner i sin personlige handlingsplan.

		INNHold	Forslag til metode	Materiell	Tid
	DAG 5	KULTURELL KOMPETANSE	DAG 5: DEL 5A-5E: 4 TIMERS UNDERVSINING		
5A	Gjennomgang	Feedback på egenarbeidet	KORTE DELTAKER-PRESENTASJONER		45 min
5B	Kulturell kompetanse	Økten repeterer læring fra hele modulen samt kjernemodulen. Nøkkelpunkter som skal dekkes: • Kommunikasjon og lytting • Unngå stereotypier • Personlige preferanser/ønsker • Rettigheter og rettigheter – Det å be om tillatelse til å gi, - og å tilbakemelding på hvordan en gir omsorgen	GRUPPEDISKUSJON		45 min
5C	Arbeidsplassens kultur	Kommunikasjon mellom ansatte med ulik kulturbakgrunn Ansatte på ulike nivå: f.eks. er ofte de overordnede norske mens de underordnede i større grad kan ha minoritetsbakgrunn Behovet for å utvikle en medarbeider"oppførsel" som er hensiktsmessig når man skal arbeide med omsorg for flerkulturelle grupper	GRUPPEDISKUSJON		30 min
5D	Personlig refleksjon:	Deltakerene tenker gjennom: Hva er mine personlige situasjon som omsorgsarbeider i dette miljøet? Hva betyr det å arbeide på en kultursensitiv måte for meg?	GRUPPEDISKUSJON OG FEEDBACK		0.75 hours
5E	Handlingsplan	Hva vil jeg forandre i min praksis? Deltakerne gjennomgår og reviderer sin personlige handlingsplan (avslutningen på kjernemodulen) Handlingsplanen leveres til kursleder	GRUPPEDISKUSJON I SMÅ GRUPPER		45 min
5F	Hva har vi lært?	Evaluerings: Hva er nøkkelpunktene (hovedpunktene)? Hva husker jeg best) Hva kunne vært gjort annerledes?	GRUPPEDISKUSJON EVALUERINGSSKJEMA	[8]	30 min

Vedlegg, Materiell, forslag til oppgaver og scenarier

NR	DEL NO	Emne	Kursleder notater/materiell
[1]	1C	Kultursensitiv omsorg	Powerpoint-slides / lysark som beskriver prinsippene for individuell pleie og omsorg.
[2]	1D	Kulturelle holdninger og normer	Gruppediskusjonen kan bli strukturert rundt en eldre persons "reise" til pleiehjemmet som kan inkludere en diskusjon rundt beslutningsprosesser, familiens engasjement etc. DVD-materiale kan brukes her. Mulig scenario: Å servere Irish stew (lapskaus) irsk en indisk beboer .
[3]	1E	Integrering	Notater fra fokusgruppene med eldre mennesker utført under utvikling av CA-ME programmet kan brukes. Arbeidsbokas kapittel 1.4 gir nyttig materiale inkludert notater og diagrammer av fokusgruppediskusjonene. Disse kan brukes som Powerpoint slides.
[4]	1E	Integrering	Powerpoint eller lysark som beskriver hvordan man lager en biografi over en eldre person (Se oppgave 1.5.a i Arbeidsboka for veiledning for å utforske en livshistorie.)
[5]	SS1	Egenarbeid	Deltakernes arbeidsbøker inneholder en veiledning om å utarbeide en biografi (Som ovenfor, se Oppgave 1.5.a) og selvstudiumoppgave 1.6 i arbeidsboka.) Det ville være nyttig hvis kursleder demonstrerer den ulike kvaliteten på informasjon tilgjengelig på Internett. Dette vil hjelpe elevene til å understreke behovet for å bruke informasjon innhentet på nettsteder kritisk.
[6]	2B	Kultursensitiv omsorg	Powerpoint-slides som beskriver sentrale problemstillinger som blir reist
[7]	3B	Mat og kultur	DVD materialet er tilgjengelig fra European Intercultural Workplace. Det er 13 ulike scenarier inkludert ett om å mat og kultur. Dette er ikke gratis tilgjengelig på nettsiden, men kan skaffes via www.eiworkplace.net
[8]	4B	Psykisk helse	Rollespill – bruk eksempelet fra oppgave 4.3 I Arbeidsboka
[9]	5E	Handlingsplan	The workbook contains a framework for students to follow to develop the Action Plan they started in the Core Curriculum. Trainers may wish to use this or adapt it to suit their student group. Arbeidsboka inneholder en modell som deltakerne kan bruke når de utvikler handlingsplanen de startet i Kjernemodulen. Kursleder kan bruke denne eller tilpasse den til sin deltakergruppe.
[10]	5F	Evaluering	Nedlastbart evalueringskjema (se Arbeidsbok Helse og omsorg del 5)